

Motion till riksdagen 2024/25:2684

av **Daniel Vencu Velasquez Castro (S)**

En grön investeringsbank

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att utreda införandet av en statlig grön investeringsbank för att tillhandahålla billigt och långsiktigt kapital för offentliga och privata investeringar i klimatomställningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Utredningen Finansiering av näringslivets gröna omställning fick i maj 2022 i uppdrag att kartlägga behoven och föreslå lämpliga åtgärder inom finansmarknadsområdet, med målsättningen att göra det enklare och mer attraktivt att investera i grön omställning. Utredningen överlämnades till regeringen i augusti 2022 med följande observationer och rekommendationer: Finansieringsmöjligheterna behöver stärkas för omställningen av etablerad industri, investeringar i ny teknologi samt stora infrastrukturprojekt. Statens riskdelning mot finansmarknaden måste öka genom att tillgodose mer uthålligt och flexibelt kapital genom både krediter, lån och riskkapital. Det statliga främjandet omfattar många olika aktörer och finansieringskällor, och kompetensen om klimatnytta och projektfinansiering bland myndigheter och statliga bolag måste samlas för att stärka kapaciteten att bedöma nya affärsmodeller och teknik och kunna ställa ut finansiering till lämpliga gröna investeringar.

Flera länder har etablerat statliga investeringsbanker för att öka investeringstakten såsom Tyskland (Kreditanstalt für Wiederaufbau, KfW), Nederländerna (Nederlandse Waterschapsbank, NBW), Storbritannien (UK Infrastructure Bank) och Skottland (The Scottish National Investment Bank). EU har placerat de offentliga investeringsbankerna European Investment Bank (EIB) och European Bank for Reconstruction and Development (EBRD) och investeringskapital i hjärtat av i sin nya industristrategi och uppmanar EU-länder att etablera nationella finansieringsinstrument för att komplettera Europeiska investeringsbanken. Det nationella initiativet Fossilfritt Sverige, som samordnar näringslivets färdplaner för fossilfrihet, har också i sin finansieringsstrategi slagit fast att ett prioriterat förslag är att Svensk Exportkredit ska utvecklas till en grön investeringsbank med kompetens att bedöma nya gröna innovativa projekt och en utökad låneram.

Det behövs en ekonomisk politik och verktyg som gör det möjligt att kraftigt öka investeringstakten och därmed investeringarna som andel av BNP i hållbar infrastruktur, energieffektivisering, förnybar energi, elektrifiering och hushållens omställning. En avgörande reform för att lyckas är att inrätta en svensk statlig investeringsbank som kan mobilisera det offentliga och privata kapital som krävs och gemensamt dela på kostnaderna. En statlig investeringsbank vore ett kostnadseffektivt verktyg för att öka investeringstakten i exempelvis klimatsmarta bostäder, laddstolpar, energieffektiviseringsåtgärder i bostadsbeståndet och industrilokaler, bioraffinaderier, batterifabriker, och infrastruktur för koldioxidavskiljning och lagring. En statlig investeringsbank kan också användas för att sänka kostnaderna för enskilda medborgare att investera i elbil, energieffektivisering eller förnybar energi. Detta är särskilt viktigt när räntorna är höga vilket ökar investeringskostnader och sänker köpkraften. En offentlig, investeringsledd omställning där det offentliga skapar förutsättningar för företag och hushåll är avgörande för en rättvis omställning som fungerar i hela landet. Hur en grön investeringsbank skulle utformas bör därför utredas i närmare detalj.

Daniel Vencu Velasquez Castro (S)